

[Christmas Møller.]

Sider vil anerkende som en af de bedste og mest forstaaende af dem, man skal arbejde sammen med i Fremtiden, udtaler saa stærke Krav om en kommunal tysk Skole, som han gør, kan det efter mit Skøn give Anledning til alvorlig Overvejelse ogsaa hos Flertallets Repræsentanter.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen har Ordet for en kort Bemærkning.

Jørgen Jørgensen: Det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen kom nu med den Oplysning, at der var kommet een tysk Privatskole i Gang. Det var Ministeren, der i sin Forelæggelsestale meddelte, at ingen var kommet i Gang. Men det kan ikke være afgørende. Det er stillet i Udsigt, at de private Skoler, der søges om, til de 400 Børn formentlig kunde komme i Gang i Løbet af 3 Maaneder, men tilbage staar de 1100 Børn, der gaar i tyske Særklasser, og der ved det ærede Medlem meget godt, at det vilde ikke være praktisk muligt med Hensyn til Lokaler og Indretning af Skolerne, heller ikke økonomisk muligt, at faa disse Skoler i Gang inden for den Tidsfrist, der her er foreslaaet. Det er det rent faktiske, og det giver mig god Grund til at sige, at Kravet om, at Skoleordningen skal ophøre til 1. Juli, er Kravet om, at store Dele af Børnene fra tyske Hjem skal gaa i dansk Skole. Men en saadan Tilstand er ikke i Overensstemmelse med de Herrer's Standpunkt, der siger, at de ønsker at give det tyske Mindretal Frihed til at lade deres Børn nyde Undervisning paa deres Modersmaal.

Naar det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen nu er naaet dertil, at han vil sige, at jeg ikke har vist særlig Interesse for den danske Skole, skal jeg svare det ærede Medlem, at han savner Format til at angribe min Stilling til den danske Skole.

Undervisningsministeren (Hartling): Jeg skal ikke gøre saa forfærdelig mange Bemærkninger.

Jeg vil først sige til det ærede Medlem Hr. Nørlund, der sagde, at jeg forsvarede Flertalsforslaget som en Skælm, at det tror jeg ikke, det ærede Medlem kan fastholde ved nøjere Overvejelse. Det ærede Medlem brugte i Gaar nogle Udtryk, som faldt mig noget for Brystet. Han udtalte, at man kunde ikke overlade Skoleforholdene dernede og Skolekampen til Kræfternes frie Spil. Hvad der ligger i det Udtryk, om der virkelig ligger det bagved, at man vil til

at anvende Vold og den Slags Ting, det ved jeg ikke rigtig. Der laa i hvert Fald sikker i det, at der skal et Tvangsmoment ind i Skoleordningen, og det var det, jeg advarede imod.

Det ærede Medlem brugte ogsaa det Udtryk, at naar man afskaffer Statsstøtte til den tysksprogede Undervisning... jeg gjorde allerede i Gaar opmærksom paa, at det er slet ikke Meningen med det Lovforslag, jeg har forelagt her i Tinget. Jeg tror i det hele taget, det er rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, at vi har lært af Begivenhederne. Det har vi alle sammen. Flertallet i Kommissionen har jo ogsaa lært af Begivenhederne, og alle i Kommissionen gik ind for, at der skal være et meget kraftigere Tilsyn ogsaa med Privatskolen i Sønderjylland. Det er alle enige om.

Derimod har vi selvfølgelig ikke lært det af Begivenhederne, at vi skulde gaa den gale Vej, at vi skulde gaa til noget i Retning af en Tvangsordning, som slet ikke passer til det danske Folk. Det er dette, jeg nævnte over for det ærede Medlem, og det er ikke at forsvare Forslaget som en Skælm.

Dernæst spurgte det ærede Medlem i Gaar — jeg beklager, at jeg ikke svarede paa det —, om Særklasserne skal bruges til en Gennemhulning af Loven. Det er nu for det første et mærkeligt Spørgsmaal, hvad Særklasserne skal bruges til. Særklasserne er jo i Flertalsforslaget nøje defineret, saa de kan vist ikke bruges til nogen Gennemhulning af Loven. Men det, der samtidig kan gøre mig lidt betænkelig ved hele Stillingen, er dette, at man ikke — i hvert Fald aabenbart ikke fra det ærede Medlems Side — vil erkende, at der maa og skal være en Overgangstid, før man kan komme til en Nyordning. Denne Overgangstid synes jeg alle, ogsaa Mindretallet, maa erkende skal til. Det behøver naturligvis ikke at betyde og skal ikke betyde nogen Gennemhulning af Loven.

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen sagde, at jeg maatte ikke tro, at jeg handlede i Jacob Appels Aand ved at forelægge dette Forslag. Ja, hvad Jacob Appel vilde have gjort i Dag, det ved nu for det første ingen af os, men det ærede Medlem kan dog ikke benægte, at Jacob Appel har skrevet, at en Ordning som den, der foreslaas i store Træk af Kommissionens Flertal, er en fuldkommen frisindet Ordning, en Ordning, som det tysksindede Mindretal kunde være tjent med, ja, endog en Ordning, som der ikke var Mage til nogen andre Steder, saa vidt han vidste. Det er dog Sandheden om Jacob Appel i denne Sam-